

Opinia Komitetu Regionów „ustanowienie europejskiego funduszu dostosowania do globalizacji”

(2009/C 200/13)

KOMITET REGIONÓW WYDAJE NASTĘPUJĄCE ZALECENIA

- Wzywa Komisję i państwa członkowskie do współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz innymi zainteresowanymi podmiotami, a także do przestrzegania w pełni zasad pomocniczości i proporcjonalności przy stosowaniu EFG.
- Ma świadomość cyklicznego występowania kryzysów gospodarczych i dlatego proponuje dostosowanie czasowego ograniczenia stosowania rozporządzenia do wieloletnich ram finansowych, w celu zwiększenia bezpieczeństwa planowania.
- Stwierdza, że działania kwalifikujące się do finansowania w ramach EFG mogą także otrzymywać współfinansowanie na poziomie 85 % ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). W związku z tym wiele państw, regionów oraz samorządów lokalnych i regionalnych nie ma podstaw, aby ubiegać się o środki z EFG przy poziomie współfinansowania wynoszącym 50 % czy nawet 75 %. Dlatego też proponuje się zwiększenie poziomu współfinansowania EFG do co najmniej 85 %.
- Odnotowuje, że punkt 28 Porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami ⁽¹⁾ stanowi, iż EFG nie może przekroczyć maksymalnej kwoty rocznej 500 mln EUR. Przyjmuje z zadowoleniem zapowiedź zawartą w komunikacie w sprawie europejskiego planu naprawy gospodarczej, zgodnie z którą Komisja dokona przeglądu środków budżetowych dostępnych w ramach EFG w świetle wprowadzenia zmienionych przepisów.

⁽¹⁾ Dz.U. C 139 z 14.6.2006, s. 1.

Sprawozdawca: dr Uno SILBERG (EE/UEN-EA), przewodniczący Rady Gminy Kose

Dokument źródłowy:

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1927/2006 ustanawiające europejski fundusz dostosowania do globalizacji COM(2008) 867 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW,

jako instytucja europejska, która zgodnie z Traktatem o Unii Europejskiej pełni rolę przedstawiciela władz lokalnych i regionalnych państw członkowskich:

Uwagi ogólne

1. Przyjmuje z zadowoleniem wnioski Komisji Europejskiej dotyczące rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1927/2006 ustanawiające europejski fundusz dostosowania do globalizacji (EFG) i wzywa Komisję i państwa członkowskie do współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz innymi zainteresowanymi podmiotami, a także do przestrzegania w pełni zasad pomocniczości i proporcjonalności przy stosowaniu EFG.

2. Odnotowuje, że celem planowanych środków jest zmiana rozporządzenia w sprawie EFG, tak aby okazać solidarność z pracownikami zwolnionymi w wyniku poważnych zmian wywołanych globalizacją, a także by wprowadzić tymczasowy przepis umożliwiający pomoc osobom, które straciły pracę w wyniku światowego kryzysu finansowego-gospodarczego. Ma świadomość cyklicznego występowania kryzysów gospodarczych i dlatego proponuje dostosowanie czasowego ograniczenia stosowania rozporządzenia do wieloletnich ram finansowych, w celu zwiększenia bezpieczeństwa planowania.

3. Przypomina, że w opinii Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego europejski fundusz dostosowania do globalizacji (Dz.U. C 51 z 6.3.2007, s. 1), podkreślono, że władze lokalne i regionalne odgrywają aktywną rolę w zakresie łagodzenia skutków masowych zwolnień, i że zaproponowano już, aby pułap wydatków rocznych został ustalony na 1 mld euro, o ile da się to pogodzić z postanowieniami perspektyw finansowych na lata 2007–2013; fundusz EGF nie może podważać odpowiedzialności państw członkowskich za znalezienie własnych rozwiązań w zakresie restrukturyzacji gospodarki; wkład finansowy z Funduszu jest zapewniony, gdy następuje co najmniej 500 zwolnień w przedsiębiorstwie w regionie, w którym bezrobocie mierzone na poziomie NUTS III, jest wyższe niż średnia UE lub średnia krajowa, lub co najmniej 500 zwolnień, w okresie 12 miesięcy, w jednym lub większej liczbie przedsiębiorstw w sektorze, mierzonych na poziomie NACE 2, stanowiących co najmniej 1 % regionalnego zatrudnienia lub gdy regionalne zatrudnienie mierzone na poziomie NUTS II obniżyło się w tym samym okresie o co najmniej 10 %.

4. Zwraca uwagę na fakt, że uruchamianie EFG w latach 2007–2008 przebiegało bardzo powoli (wykorzystano jedynie 7,3 % dostępnych środków), co wyraźnie pokazuje, iż przy obowiązujących obecnie kryteriach ubiegania się o środki z EFG możliwości wykorzystania funduszu pozostają ograniczone.

5. Popiera zamiary Komisji w odniesieniu do zmiany przepisów dotyczących EFG, tak aby umożliwić szybsze wykorzystanie funduszu w kluczowych sektorach, np. poprzez współfinansowanie kształcenia i przekwalifikowania osób pozbawionych pracy w wyniku kryzysu gospodarczego.

6. Uważa, że problemy, które są wynikiem obecnego kryzysu finansowego-gospodarczego, prowadzą do narastania kryzysu społecznego i kryzysu zaufania oraz, że władze lokalne i regionalne w sposób nieuchronny będą musiały ponosić znaczną część konsekwencji tego kryzysu i odpowiedzialności za jego przezwyciężenie. Z tego powodu EFG, jego nowe cele i zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych, stają się ważniejsze niż kiedykolwiek.

7. Podkreśla, że realizacja celów EFG musi stanowić wyraźny wkład w cele strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Dotyczy to zwiększenia zatrudnienia, zmniejszenia poziomu bezrobocia i wykluczenia z rynku pracy, poprawy jakości w miejscu pracy i wydajności pracy, wzrostu atrakcyjności miejsc pracy oraz wzmocnienia spójności społecznej i terytorialnej.

8. Uważa, że z punktu widzenia polityki zatrudnienia także MŚP stanowią niewykorzystany potencjał w zakresie tworzenia i utrzymania miejsc pracy. Jest ponadto zdania, że EFG może stworzyć dodatkowe możliwości i przyczynić się do wzrostu zaufania w sektorze przedsiębiorstw w Europie.

9. Wyraża obawę, że w kontekście ogólnoswiatowego kryzysu finansowo-gospodarczego regiony peryferyjne oraz regiony i państwa słabsze pod względem gospodarczym nie są w stanie spełnić warunków dostępu do środków z EFG, zwłaszcza wymogu współfinansowania na poziomie 50 %, przez co istnieje niebezpieczeństwo, iż stosowanie EFG spowoduje dalszy wzrost nierówności pomiędzy centrum a peryferiami.

10. Stwierdza, że działania kwalifikujące się do finansowania w ramach EFG mogą także otrzymywać współfinansowanie na poziomie 85 % ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), z którego finansowane są głównie aktywne środki dotyczące rynku pracy (w tym projekty związane ze zwalczaniem skutków zwolnień pracowników). W związku z tym wiele państw, regionów oraz władz lokalnych i regionalnych nie ma podstaw, aby ubiegać się o środki z EFG przy poziomie współfinansowania wynoszącym 50 % czy nawet 75 %. Dlatego też proponuje się zwiększenie poziomu współfinansowania EFG do co najmniej 85 %.

11. Podziela pogląd, że ogólnosiwiatowy kryzys finansowy doprowadził już (i nadal prowadzi) do masowych zwolnień w coraz większej liczbie sektorów gospodarki, ponieważ sytuacja kształtuje się pod wpływem ograniczonej dostępności kredytu i spadającej siły nabywczej ludności. Tendencje te będą się utrzymywać w najbliższej przyszłości. Popiera zamiar Komisji Europejskiej, aby przyjąć środki, które sprawią, że EFG stanie się instrumentem pozwalającym lepiej reagować na tego typu problemy.

12. Odnotowuje, że punkt 28 Porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami ⁽¹⁾ stanowi, iż EFG nie może przekroczyć maksymalnej kwoty rocznej 500 mln EUR. Przyjmuje z zadowoleniem zapowiedź zawartą w komunikacie w sprawie europejskiego planu naprawy gospodarczej, zgodnie z którą Komisja dokona przeglądu środków budżetowych dostępnych w ramach EFG w świetle wprowadzenia zmienionych przepisów.

13. Zwraca uwagę na ogólnie korzystny wpływ globalizacji na wzrost gospodarczy we Wspólnocie i w związku z tym podkreśla, że fundusz mający na celu osłabienie niekorzystnych następstw globalizacji musi dysponować odpowiednimi środkami.

14. Wyraża obawę, że w szeregu krajów współfinansowanie programów UE, włącznie z europejskim funduszem dostosowania do globalizacji, obciąża władze lokalne i regionalne, które jednocześnie mają do czynienia z ograniczeniami budżetowymi.

Szczegółowe uwagi do wniosku

15. Uznaje potrzebę zmniejszenia progowej liczby zwolnień z 1 000 do 500, co pozwoli odpowiedzieć na pytania dotyczące kryteriów interwencji oraz definicji zwolnień wyprowadzonej na podstawie orzecznictwa, niemniej uważa za konieczne wprowadzenie dokładniejszej definicji zwolnień masowych jako zdarzeń mających określone cechy, a także jej jednoznaczne stosowanie w państwach członkowskich ⁽²⁾.

16. Popiera proponowaną zmianę, której celem jest zapewnienie sprawiedliwego i niedyskryminacyjnego traktowania pracowników, których zwolnienie nastąpiło przed lub po 4-miesięcznym okresie odniesienia, ale które można wyraźnie powiązać z danym zdarzeniem.

17. Popiera proponowane zmiany, które wyjaśniają podstawy obliczania kwoty dostępnej na pomoc techniczną oraz rodzaje działań, jakie mogą być finansowane w ramach art. 13.

18. Popiera proponowaną zmianę polegającą na przedłużeniu okresu realizacji projektów finansowanych z EFG z 12 do 24 miesięcy i uważa, że środek ten pozwoli pracownikom, którzy stracili pracę, na zaliczenie programów przeszkolenia zawodowego, jakie w obecnej sytuacji gospodarczej wymagają dłuższego czasu, oraz na nabycie nowych kwalifikacji.

19. Podziela pogląd, że na podstawie oceny w połowie okresu, przewidzianej w art. 17, ust. 1 lit. a), Parlament Europejski i Rada na wniosek Komisji mogą dokonać przeglądu rozporządzenia w sprawie EFG, włącznie z tymczasowym odstępstwem przewidzianym w art. 1 ust. 1 a).

II. SZCZEGÓŁOWE PROPOZYCJE ULEPSZEŃ

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1927/2006 ustanawiające europejski fundusz dostosowania do globalizacji

Tekst zaproponowany przez Komisję	Projekt poprawki
(5) W celu zagwarantowania przejrzystego stosowania kryteriów interwencji należy wprowadzić definicję zwolnień masowych. Dla zapewnienia państwom członkowskim większej elastyczności w składaniu wniosków oraz pełniejszej realizacji celu solidarności należy obniżyć próg zwolnień masowych.	(5) W celu zagwarantowania przejrzystego stosowania kryteriów interwencji należy wprowadzić <u>dokładniejszą definicję zwolnień masowych i stosować ją jednolicie w państwach członkowskich</u> . Dla zapewnienia państwom członkowskim większej elastyczności w składaniu wniosków oraz pełniejszej realizacji celu solidarności należy obniżyć próg zwolnień masowych.

Uzasadnienie

Celem powinno być ujednoczenie pojęcia „zwolnienia” i jego stosowania w państwach członkowskich.

⁽¹⁾ Dz.U. C 139 z 14.6.2006, s. 1.

⁽²⁾ Zdaniem Komitetu Regionów, europejski fundusz dostosowania do globalizacji koniecznie powinien uwzględniać ogólny spadek wynagrodzeń na wszystkich rynkach pracy w sektorach najbardziej dotkniętych kryzysem.

Tekst zaproponowany przez Komisję	Projekt poprawki
<p>Artykuł 1</p> <p>W rozporządzeniu (WE) nr 1927/2006 wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>1. W art. 1 dodaje się nowy ustęp 1a w brzmieniu:</p> <p>„1a. W drodze odstępstwa od ust. 1, EFG udziela również wsparcia pracownikom zwolnionym z pracy w wyniku światowego kryzysu finansowego i gospodarczego, pod warunkiem że wnioski spełniają kryteria określone w art. 2 lit. a), b) lub c).</p> <p>Odstępstwo to stosuje się do wszystkich wniosków złożonych przed dniem 31 grudnia 2010 r.”</p>	<p>Artykuł 1</p> <p>W rozporządzeniu (WE) nr 1927/2006 wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>1. W art. 1 dodaje się nowy ustęp 1a w brzmieniu:</p> <p>„1a. W drodze odstępstwa od ust. 1, EFG udziela również wsparcia pracownikom zwolnionym z pracy w wyniku światowego kryzysu finansowego i gospodarczego, pod warunkiem że wnioski spełniają kryteria określone w art. 2 lit. a), b) lub c).</p> <p>Odstępstwo to stosuje się do wszystkich wniosków złożonych przed dniem ~~31 grudnia 2010 r.~~ <u>2013 r.</u>”</p>

Uzasadnienie

Dostosowanie ograniczeń czasowych do wieloletnich ram finansowych wydaje się niezbędne dla umożliwienia odpowiedniego planowania EFG.

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka
<p>Artykuł 2 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„Artykuł 2</p> <p>Kryteria interwencji</p> <p>Wkład finansowy z EFG jest zapewniany w przypadkach, gdy istotne zmiany strukturalne w kierunkach światowego handlu prowadzą do poważnych zakłóceń gospodarczych, a szczególnie znacznego wzrostu przywozu do Unii Europejskiej lub szybkiego spadku udziału rynkowego UE w danym sektorze, lub przenoszenia działalności gospodarczej do krajów trzecich, skutkiem czego jest:”</p>	<p>Artykuł 2 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„Artykuł 2</p> <p>Kryteria interwencji</p> <p>Wkład finansowy z EFG jest zapewniany w przypadkach, gdy istotne zmiany strukturalne w kierunkach światowego handlu prowadzą do poważnych zakłóceń gospodarczych, a szczególnie znacznego wzrostu przywozu do Unii Europejskiej lub szybkiego spadku udziału rynkowego UE w danym sektorze, lub przenoszenia działalności gospodarczej do krajów o niższych kosztach produkcji ~~trzecich~~, skutkiem czego jest:”</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję	Projekt poprawki
<p>Art. 2 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„Artykuł 2</p> <p>Kryteria interwencji</p> <p>(b) co najmniej 500 zwolnień w okresie 9 miesięcy, szczególnie w małych i średnich przedsiębiorstwach w dziale według klasyfikacji NACE 2, w jednym regionie lub dwóch sąsiadujących regionach na poziomie NUTS II, lub</p> <p>(c) na niewielkich rynkach pracy lub w wyjątkowych okolicznościach, w przypadku odpowiednio uzasadnionym przez zainteresowane państwo członkowskie, wniosek o wkład z EFG może zostać uznany za dopuszczalny, mimo iż nie wszystkie warunki określone w lit. a) lub b) są spełnione, jeżeli zwolnienia mają poważny wpływ na zatrudnienie i gospodarkę lokalną. Państwo członkowskie informuje, że jego wniosek nie w pełni spełnia kryteria interwencji określone w lit. a) lub b). Łączna kwota wkładów w wyjątkowych okolicznościach nie może przekroczyć 15 % EFG w każdym roku.”</p>	<p>Art. 2 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„Artykuł 2</p> <p>Kryteria interwencji</p> <p>(b) co najmniej 500 zwolnień w okresie 9 miesięcy, szczególnie w małych i średnich przedsiębiorstwach w dziale według klasyfikacji NACE 2, w jednym regionie i/lub dwóch sąsiadujących regionach na poziomie NUTS II, lub</p> <p>(c) na niewielkich rynkach pracy lub w wyjątkowych okolicznościach, w przypadku odpowiednio uzasadnionym przez zainteresowane państwo członkowskie, wniosek o wkład z EFG może zostać uznany za dopuszczalny, ~~mimo iż~~ <u>kiedy</u> nie wszystkie warunki określone w lit. a) lub b) są spełnione, jeżeli zwolnienia mają poważny wpływ na zatrudnienie i gospodarkę lokalną. Państwo członkowskie informuje, że jego wniosek nie w pełni spełnia kryteria interwencji określone w lit. a) lub b). Łączna kwota wkładów w wyjątkowych okolicznościach nie może przekroczyć 15 % EFG w każdym roku.”</p>

Uzasadnienie

c) Podczas gdy planowanie środków finansowych w ramach EFS odbywa się w długim okresie i w ramach dość sztywnego systemu, problemy można rozwiązywać w sposób bardziej elastyczny dla poszczególnych przypadków w ramach odznaczającego się większą elastycznością modelu interwencji EFG.

Tekst zaproponowany przez Komisję	Projekt poprawki
<p>W art. 5 wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>W ust. 2, pkt a) otrzymuje brzmienie:</p> <p>„a) uzasadnioną analizę związku między zwolnieniami, a poważnymi zmianami strukturalnymi w kierunkach światowego handlu lub kryzysem finansowym i gospodarczym, wykaz liczby zwolnień oraz wyjaśnienie nieprzewidzianego charakteru tych zwolnień. Zwolnienia, które miały miejsce przed lub po okresie przewidzianym w art. 2 lit. a), lub art. 2 lit. c) w przypadku, gdy wniosek składany zgodnie z tym punktem stanowi odstępstwo od kryteriów określonych w art. 2 lit. a), mogą być objęte środkami współfinansowanymi, pod warunkiem że zwolnienia miały miejsce po ogólnym ogłoszeniu planowanych zwolnień i można ustalić związek przyczynowy z wydarzeniem, które spowodowało zwolnienia w okresie odniesienia;”</p>	<p>W art. 5 wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>Ustęp 1 otrzymuje następujące brzmienie:</p> <p><u>1. W porozumieniu z odpowiednimi władzami lokalnymi i/lub regionalnymi oraz z partnerami społecznymi państwo członkowskie składa w Komisji wniosek o wkład finansowy z EFG w terminie 10 tygodni od dnia, w którym zaistniały warunki interwencji przewidziane w art. 2. Zainteresowane państwa członkowskie mogą następnie uzupełnić swój wniosek.</u></p> <p>W ust. 2 pkt a) otrzymuje następujące brzmienie:</p> <p>„a) ~~uzasadnioną analizę związku między zwolnieniami, a poważnymi zmianami strukturalnymi w kierunkach światowego handlu lub kryzysem finansowym i gospodarczym, wykaz liczby zwolnień oraz wyjaśnienie nieprzewidzianego charakteru tych zwolnień.~~ Zwolnienia, które miały miejsce przed lub po okresie przewidzianym w art. 2 lit. a), lub art. 2 lit. c) w przypadku, gdy wniosek składany zgodnie z tym punktem stanowi odstępstwo od kryteriów określonych w art. 2 lit. a), mogą być objęte środkami współfinansowanymi, pod warunkiem że zwolnienia miały miejsce po ogólnym ogłoszeniu planowanych zwolnień i można ustalić związek przyczynowy z wydarzeniem, które spowodowało zwolnienia w okresie odniesienia;”</p>

Uzasadnienie

- 1) Władze lokalne i regionalne oraz miejscowa ludność będą odczuwały następstwa delokalizacji i likwidacji przedsiębiorstw, dlatego też powinny angażować się w opracowywanie strategii postępowania w takich sytuacjach. W związku z tym powinny one uczestniczyć w procesie występowania o środki, szczególnie po to, aby zapewnić komplementarność działań podejmowanych na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym.
- 2) Sformułowanie użyte w pierwszym zadaniu ust. 2 lit. a) jest niezrozumiałe.

Tekst zaproponowany przez Komisję	Projekt poprawki
<p>Art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„1. Komisja, na podstawie oceny przeprowadzonej zgodnie z art. 5 ust. 5, uwzględniając w szczególności liczbę pracowników potrzebujących wsparcia, proponowane działania i szacunkowe koszty, ocenia i proponuje w możliwie najkrótszym terminie kwotę wkładu finansowego, jeżeli taki istnieje, który może zostać przyznany w granicach dostępnych środków. Kwota ta nie może przekraczać 75 % łącznych szacunkowych kosztów, o których mowa w art. 5 ust. 2 lit. d).”</p>	<p>Art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„1. Komisja, na podstawie oceny przeprowadzonej zgodnie z art. 5 ust. 5, uwzględniając w szczególności liczbę pracowników potrzebujących wsparcia, proponowane działania i szacunkowe koszty, ocenia i proponuje w możliwie najkrótszym terminie kwotę wkładu finansowego, jeżeli taki istnieje, który może zostać przyznany w granicach dostępnych środków. Kwota ta nie może przekraczać 75 85% łącznych szacunkowych kosztów, o których mowa w art. 5 ust. 2 lit. d).”</p>

Uzasadnienie

Jeśli zwolnienia ocenia się pod kątem obecnych kryteriów interwencji oraz proponowanych w poprawce, staje się jasne, że zmniejszona liczba zwolnień nie wpływa znacząco na możliwości ubiegania się o środki z funduszu przez regiony peryferyjne.

Jakkolwiek w związku z pogorszeniem sytuacji gospodarczej wzrasta liczba zwolnień masowych i liczba zwolnionych pracowników, próg 500 zwolnień nadal pozostaje bardzo wysoki w przypadku małych rynków pracy w takich regionach. Z tego powodu regiony peryferyjne wolą ubiegać się o środki w ramach EFS, które jednak, wraz z rozszerzaniem się kryzysu, mogą zacząć się kurczyć szybciej niż oczekiwano.

Jednocześnie zaś biedniejsze regiony peryferyjne nie dysponują porównywalnymi możliwościami w zakresie współfinansowania. Istnieje zatem niebezpieczeństwo, że osłabione kryzysem gospodarczym rządy nie poświęcą odpowiedniej uwagi regionom, czy też władzom lokalnym i regionalnym, których możliwości lobbingsowe są ograniczone.

Bruksela, 22 kwietnia 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE
